

**UCHWAŁA NR LXI/444/24
RADY MIEJSKIEJ WĄSOSZA**

z dnia 19 lutego 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wąsosz na lata 2024-2026

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.z 2023 r.poz 40 ze zm.) oraz art.176 pkt 1 i art 179 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2023 r. poz.1426 z późn. zm.) Rada Miejska Wąsosza uchwala , co następuje:

§ 1. Przyjmuje się gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wąsosz na lata 2024-2026, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Wąsosza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Wąsosza

Wiesław Stolicki

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wąsosz na lata 2024-2026

L WPROWADZENIE

Rodzina jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka, kształtującym jego osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka.

System wspierania rodziny i pieczy zastępczej został utworzony ze względu na: dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami (z preambuły ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza zespół planowych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Sprawowanie władzy rodzicielskiej polega głównie na opiece i wychowaniu dziecka oraz dbałości o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji oraz rozwijanie talentów. Powinna ona przede wszystkim chronić interes dziecka oraz realizować w praktyce zasadę ochrony jego dobra. Dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską do pełnoletniości tj. ukończenia 18 roku życia. Instytucja władzy rodzicielskiej ma służyć przede wszystkim ochronie dobra dziecka. W sytuacji, gdy przez patologię w środowisku rodzinnym, nieudolność wychowawczą rodziców bądź pozostawanie w sytuacji kryzysowej, dobro to jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Alkoholizm, narkomania, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Są one najczęściej przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrz rodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Celem polityki prorodzinnej państwa z punktu widzenia ochrony dobra dziecka jest wspieranie i pomoc ukierunkowana na przezwyciężenie trudności i usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej i odpowiednie wsparcie materialne.

Odpowiednio zaprojektowane instytucjonalne formy wsparcia powinny mieć charakter pomocniczy, tj. uwzględniać zasoby własne rodziny, odbywać się przy jej aktywnym udziale, oraz za jej zgodą. Powyższe oddziaływania pozwolą rodzinom odzyskać poczucie własnej sprawczości i powrócić do prawidłowego wykonywania zadań i funkcji.

Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym trudności oraz sytuacje kryzysowe powinny świadczyć lokalne służby i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, oraz inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny, a ich działania powinny opierać się na zasadach wzajemnej współpracy, oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań.

Realizacja programu będzie odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem, przy wykorzystaniu jej zasobów własnych, oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

CEL GŁÓWNY

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

CELE SZCZEGÓŁOWE I DZIAŁANIA

1. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez:

- a) wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
- b) pracę socjalną polegającą na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieńczym oraz bieżące kontakty pracownika socjalnego z pedagogiem szkolnym,

c) konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny.

2. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny poprzez zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia;

a) pomoc rodzinom przeżywającym trudności w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego oraz prawnego, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.

b) w razie konieczności umożliwienie korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania, bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę.

3. Pomoc w integracji rodziny poprzez niwelowanie barier uniemożliwiających prawidłowe relacje między członkami rodziny oraz rozwiązywanie sytuacji konfliktowych w rodzinach:

a) umożliwianie członkom rodziny korzystania z pomocy specjalistów i terapii w różnorodnych zakresach dysfunkcji,

b) współpraca z kuratorami sądowymi, policją oraz szkołami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych na rzecz rodzin dotkniętych problemem opiekuńczo- wychowawczym, w ramach procedury Niebieskiej Karty.

4. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin poprzez aktywne angażowanie ich w działania ukierunkowane na poprawę swojej sytuacji bytowej:

a) motywowanie członków rodziny do podjęcia terapii leczenia uzależnień:

- współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii oraz Punktem Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin w Wąsoszu,

- współpraca z Policją w ramach procedury Niebieskiej Karty,

- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej

b) angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach rozwijających umiejętności planowania swojej przyszłości zawodowej oraz motywujących do podjęcia pracy, wykorzystując własne zasoby i możliwości,

c) angażowanie i motywowanie rodzin do korzystania ze specjalistycznego wsparcia dla rodziców w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo- wychowawczych, ukierunkowanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,

d) motywowanie do współpracy z podmiotami i instytucjami w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, placówkami służby zdrowia, policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Górze.

5. Dążenie do reintegracji rodziny poprzez poprawę sytuacji rodzinnej, umożliwiającej powrót dziecka do rodziny naturalnej i do aktywnego uczestnictwa w życiu środowiska społecznego:

- a) świadczenie pomocy rodzinom w przewyciężaniu problemów życiowych, które spowodowały umieszczenie dziecka poza rodziną,
- b) pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, poprzez w razie potrzeby wsparcie asystenta rodziny.

6. Prowadzenie działań profilaktycznych na rzecz rodzin dysfunkcyjnych:

- a) udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest wzmocnienie podstawowej komórki społecznej,
- b) udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu ochronę poziomu życia rodzin oraz rozwój specjalistycznego dla nich wsparcia.

7. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny i dziecka poprzez:

- a) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o systemie oświaty,
- b) objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych ,
- c) współorganizowanie wraz z Kuratorium Oświaty wypoczynku letniego dla dzieci w formie kolonii.
- d) monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia w ramach procedury Niebieskiej Karty.

V. ADRESACI PROGRAMU

Rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Wąsosz, wychowujące dzieci, w szczególności dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych oraz rodziny, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki na realizację programu będą pochodzić z budżetu Gminy Wąsosz, dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych, programów rządowych przeznaczonych na wsparcie rodziny, ze środków Unii Europejskiej.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Program będzie realizowany poprzez współpracę poniżej wymienionych instytucji:

1. Urząd Miejski Wąsosza
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Górze
3. Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Wąsoszu,
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii

w Wąsoszu,

5. Placówki oświatowe z terenu gminy Wąsosz
6. Kuratorzy sądowi współpracujący z Gminą Wąsosz,
7. Komenda Powiatowa Policji w Górze
8. Placówki służby zdrowia z terenu gminy Wąsosz
9. Sąd Rejonowy w Głogowie
10. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Górze
11. Zespół Placówek Kultury w Wąsoszu
12. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsoszu

Instytucją, która na co dzień współpracuje z rodzinami zagrożonymi wykluczeniem społecznym, przeżywającymi trudności w wypełnianiu ról społecznych, borykającymi się z innymi dysfunkcjami jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsoszu. W ramach pracy socjalnej pracownicy udzielają klientom pomocy w zakresie realizacji podstawowych funkcji społecznych, wspierają w czynnościach dnia codziennego ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa i dobra dzieci.

W pracy z rodziną wykorzystuje się wiele metod i narzędzi, które pozwalają na wzmacnianie tych rodzin w ich codziennym życiu, między innymi wprowadza się pomoc świadczoną przez asystenta rodziny.

ASYSTENT RODZINY

Asystent rodziny ma na celu motywowanie oraz wspieranie rodzin w prowadzonych przez nich działaniach z zakresu wychowawczego oraz opiekuńczego, zatem jest podmiotem pomocnym w kontekście kreowania umiejętności posiadanych przez członków rodziny w zakresie rozwiązywania przez nich problemów oraz pokonywania trudności. Ponadto, asystent analizuje postępy, zachodzące w rodzinie oraz ocenia skuteczność wykonywania określonego wcześniej planu. Motywuje i wspiera członków rodziny w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, propaguje aktywizację zawodową i wspiera w działaniach z zakresu zdobywania wiedzy i wykształcenia.

VIII MONITOROWANIE PROGRAMU

Koordynatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsoszu. W terminie do 31 marca każdego roku przedstawia Burmistrzowi roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby w tym zakresie.

Uzasadnienie

Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.) ustawodawca nałożył na gminy obowiązek w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Ustawodawca w art.179 ust.2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazał konkretne kompetencje rady gminy, która uchwała gminny program wspierania rodziny, biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją zadań własnych gminy w tym zakresie.

Sporządziła L.Ciszewska